VIIKONVAIHDE

Olutta käsityönä. Sauvon Panimotuvassa olutta pannaan naisvoimin. Sivu 14

Karvaiset pakolaiset. Eläinlääkärit ovat huolissaan taudeista, joita voi kulkeutua Suomeen Romaniasta pelastettujen koirien mukana. Sivu 12

Nykyajan kyläpoliisi. Vanhempi konstaapeli Toni Reinikainen tapaa ihmisiä Facebookissa. Sivu 13

Ylistys työnteolle ja lapsuuden lauantaille

Vieremän kirkonkylästä ei voi puhua ilman Ponssea eikä Ponssesta ilman Vieremää. Juurilleen palanneen Juha Vidgrénin puheessa puolestaan Einari, ukki, mummu sekä kylänraitti ja työ vilisevät usein – edesmennyt sukupolvi loi pohjan, jolta nyt on hyvä suunnistaa eteenpäin.

PENTTI VÄNSKÄ

Kokoonpanoasentaja Eero Niskanen (oik.) on ollut töissä Ponssella lähes 23 vuotta. Juha Vidgréniä ja Niskasta yhdistää myös innostus urheiluun. Niskasen kilpahiihtäjälapsia Iivoa ja Kerttua miehet ovat seuranneet olympialaduilla maailmalla.

VIEREMÄ (MT)
Metsäkonetta **Juha Vidgrén** ei ole koskaan ajanut, mutta osaa selittää Ponssen asiat niin, että maallikkokin tajuaa.

Ponssen hallituksen puheenjohtajuus sopii opettajaksi valmistuneelle ja media-alalla pyörähtäneelle Vidgrénille.

”Hoidan täällä lähinnä puhemiehen hommia”, hän hymyilee kiipeiltyään tehtaalla valokuvattavana kiiltäväkylkisen Buffalo Kingin puikoissa.

”**Einari** etsi oikeat ihmiset, jotka osasivat tehdä, ja luotti heihin. Minäkin voin nimetä henkilöitä, joiden kanssa tekniikasta kannattaa keskustella. En ota paineita siitä, etten ole talous-, metsä- tai tekniikka-ammattilainen. Tärkeintä on pitää Einarin arvoja yllä yrityksessä.”

Se, että juuri Juhasta, veljessarjan toiseksi vanhimmasta, tuli hallituksen puheenjohtaja ja suvun päämies yhtiössä Einari Vidgrénin yllättävän kuoleman jälkeen, oli tavallaan sattumaa – tai sitten pohjimmiltaan Einarin taitavan henkilöstösuunnittelun tulosta.

Vuonna 1999 Juhan vanhemmat veljet olivat jo Juhaa syvemmällä Ponssen töissä, **Janne** Yhdysvalloissa ja **Jarmo** Ruotsissa. Silloin lontoolainen sijoitusyhtiö yllättäen myi Ponssen osakkeita.

”Kauppoihin piti tarttua nopeasti. Minulla oli siinä vaiheessa Einarin kanssa yhteinen työhuone, joten lyhyessä palaverissa osakkeet ja niistä tullut velka päätyivät minulle.”

Perinnönjaon jälkeen Juhasta tuli yhtiön enemmistöosakas 22,2 prosentin osuudella ja samalla hallituksen puheenjohtaja.

Koti ukkilan mailla

Viisitoista vuotta sitten Juha Vidgrén muutti opettajapuolisonsa **Lauran** kanssa Vieremälle Niemisen kylään ukkilan maille. Samalla alkoi aktiivinen kylätoiminta. Latotanssit, veteraanityö, illanvietot uudelleen pystytetyssä savupirtissä ja viime syksynä valmistunut oman kylän keittokirja ovat esimerkkejä siitä, mitä Vidgrén harrastaa vapaa-aikanaan.

Hän on innostunut historiasta ja on kiertänyt tuvasta tupaan muun muassa keräämässä vanhoja valokuvia ja reseptejä.

Unelmia ei siirretä

Juha Vidgrén, 45, tiedostaa sukunsa alttiuden sydän- ja verisuonitauteihin: Einarin insinööriveli **Esa** nimittäin menehtyi aikoinaan 44-vuotiaana. Eikä Einarikaan elänyt 67 vuotta vanhemmaksi.

Haaveitaan Juha ei siirrä eläkepäiviksi, vaan tekee koko ajan useita asioita vauhdilla.

Hiljattain hän rakennutti rintamamiestalon täsmälleen ukkilansa mallin mukaan. Siellä on sisustuksessa noudatettu televisiokuvaa myöten niitä muistoja ja valokuvien antamia viitteitä siitä, millaisia Juhan lapsuuden lauantait olivat.

”Lauantait olivat ihan parhaita päiviä. Ensin melskattiin pihalla, sitten sisällä oli seesteistä televisio-ohjelmien katselua. **Lasse Pöystin** satuja kuunneltiin ja ukin tekemä talkkuna ja tirripaisti maistuivat. Mummu siivosi ja ukki pössytteli piippua keinutuolissa.”

Rintamamiestalon pienessä vinttikamarissa Einari nuorikkonsa kanssa oli aloittanut perheen perustamisen 1960-luvulla.

”Kerron usein Einarin ja siinä samalla yhtiön tarinaa. Täällä konkretisoituu se, miten pienestä voi alkaa ja työnteolla menestyä.”

Keskeisillä paikoilla talossa ovat valokuvat ukista, mummusta, miniäksi tulleesta **Liisa**-äidistä, sukulaisista ja naapureista.

Samassa joukossa

Yhteisöllisyys on muodostunut Ponssen tavaramerkiksi: tarjolla on ladytoimintaa, ryhmämatkoja ja monenlaisia tilaisuuksia Vieremällä, jossa sijaitsee klubitalo. Siellä kaikille riittää tilaa majoittua ja on mahdollisuus käydä savusaunan löylyissä.

”Ihmisiä ei minun lapsuudessanikaan eroteltu asiakkaisiin, sukulaisiin tai työntekijöihin. Kaikki olivat samaa joukkoa. Edelleen meillä samoissa pöydissä istuvat huoltomiehet, hitsaajat ja esimiehet”, Juha Vidgrén kertoo.

”Tapaamisissa pääasia on se, että saa jakaa ajatuksiaan. Siinä ne murheet pienentyvät ja huumori pääsee esille.”

Brasilialaisille hän kertoo esitelleensä esimerkiksi paikallisen ruokakaupan ja vieraiden hämmästelleen eniten sitä, miten auton ovet voi jättää parkkipaikalla lukitsematta.

Einari Vidgrénin arvot ja ajatukset ovat päivittäin läsnä Ponssen tehtaalla.

KUKA?

Juha Vidgrén

Ponsse Oyj:n hallituksen puheenjohtaja.
Syntynyt 1970 Vieremällä, Einari ja Liisa Vidgrénin toiseksi vanhin poika.
Kasvatustieteiden maisteri Oulun yliopistosta.
Luottamustehtävät: Einari Vidgrén Säätiön puheenjohtaja, Klaffi Tuotannot Oy:n hallituksen jäsen, Oulun yliopiston hallituksen jäsen, Vieremän Kylänraitti ry:n puheenjohtaja, Vieremän Oriyhdistyksen puheenjohtaja, Suomen Filmiteollisuus SF Oy:n hallituksen jäsen.
Perhe: Avopuoliso Laura Jounela.
Harrastukset: Jääkiekko, raviurheilu, kyläyhdistystoiminta, paikallis- ja sotahistoria.

PERHEYHTIÖ PÖRSSISSÄ

Ponsse Oyj

Teollisuusneuvos Einari Vidgrénin (1943–2010) vuonna 1970 perustama metsäkonetehdas Vieremällä.
Tammikuussa 2015 valmistui 10 000. tavaralajimenetelmän metsäkone.
Vuosittain koneita tehdään noin 600–700 kappaletta.
Konsernin liikevaihto oli 390,8 miljoonaa euroa viime vuonna.
Ulkomaille tuotannosta menee 75 prosenttia. Keskeisiä markkina-alueita ovat Eurooppa, Pohjois- ja Etelä-Amerikka, Aasia ja Venäjä.
Työntekijöitä yhteensä 1 200, joista Vieremällä 450.
Einari Vidgrénin neljä poikaa Janne, Juha, Jarmo ja Jukka Vidgrén ovat kaikki mukana yhtiössä. Jarmo on myynti- ja markkinointijohtaja, Janne aluejohtaja ja Jukka hallituksen jäsen.

E. V. Wenla on yksi Vidgrénien ravureista.

Avarat laitumet

Mäkelässä Vidgrénien kotipihapiiri rajoittuu hevosten aitauksiin. Isossa tallissa on yhä 17 ravuria, vaikka hevosten määrää on Einarin ajoista vähennetty.

Raviurheilussa menestys on Juhan mukaan kiven takana: vuosiin ei ole tullut suurta menestystä. Sen sijaan parhaat yksilöt ovat poteneet loukkaantumisia.

”Meille ravihevoset ovat enemmän elämys kuin kovaa kilpaurheilua. Hevosten ansiosta tila ja laitumet pysyvät hoidettuina. Einarilla oli hevospuolellakin hyvät kontaktit, joiden varassa hän menestyi todella hyvin.”

Veljeys velvoittaa

Yrityksen alkuaikoina 1970-luvulla Einari joutui kiertämään vuosia pankeissa rahoitusta hakemassa. Sillä välin Esa-veli johti työtä tehtaalla.

”Olennaisinta oli selkeys, jolla asiat hoidettiin. Kaikki tiesivät vastuualueensa. Einari oli loppuun asti mahdollisimman paljon läsnä tehtaalla.”

Samat ohjenuorat viitoittavat Juha Vidgrénin uraa.

”Tehtaalla olen töissä päivittäin, vaikkei se hallituksen puheenjohtajalle tavan mukaan kuulukaan. Veljien panostus työhön johtaa siihen, ettei itse halua olla vapaamatkustaja.”

Puhe on kääntynyt siihen, ettei hänellä tahdo riittää aikaa nuoruusvuosien harrastukseen hevosten ajamiseen.

Ajopäivinä kun pitäisi töistä lähteä jo iltapäivisin, jotta ehtisi valoisan aikaan tallille ja maastoon.

Elävää historiaa

Mäkelässä pihan laidalla komeilee Einarin ensimmäinen kuormatraktori, jota voidaan pitää yhtenä suomalaisen metsäkonehistorian merkkitapauksena.

”1960-luvun lopussa ajokoneesta todella puhuttiin pitäjillä. Ajan henkeä kuvaa, että Tehdaspuulta soitettiin ja kysyttiin, voisiko Einari alkaa tehdä koneita toisillekin urakoitsijoille. Isä arveli, että kun on osattu yksi tehdä, osataan toinenkin”, Juha Vidgrén muistelee.

”Ei siinä supistetun kansakoulun käynyt mies alkanut tehdä kannattavuuslaskelmia tai bisnessuunnitelmia. Oli vain kova usko, joka vei eteenpäin.”

Historian harrastajana Juha Vidgrén on kartoittanut kotikylältään asutut ja kylmät tilat. Kun naapurin tila oli jäämässä tyhjilleen ja tuli myyntiin, Juha osti paikan.

Nykyään sen ladossa pidetään kesätansseja ja uuteen paikkaan siirretyn, hirsisen savutuvan viereen viimeistellään savusaunaa.

Pirtissä hahmottuu kuva suomalaisen asutushistorian varhaisvaiheista, kun taas rintamamiestalossa näkyy kappale sodanjälkeistä elämänmenoa.

”Työnteko ja maatalouden arvostus ovat meille täällä itsestäänselvyys. Sen soisi ihmisten etelässäkin ymmärtävän. Maataloutta tarvitaan, jos aiotaan syödä suomalaista leipää ja lihaa ja juoda maitoa.”

Kiitollisuudella Vidgrén ajattelee ahkerien esivanhempiensa lisäksi nuoruutensa jääkiekkovalmentajia.

”Silloin ei Vieremällä paljon tapahtunut. Onneksi oli niitä, jotka ohjasivat meitä, ulkokaukalon täyttäneitä jääkiekkojunnuja. Heitä on paljosta kiittäminen.”

”Tänä päivänä ei sellaista yhteisöllisyyttä tahdo enää löytää”, edelleen jääkiekkomailan varressa viihtyvä Vieremän Koiton kasvatti kiteyttää.

LIISA YLI-KETOLA

Työnteko ja maatalouden arvostus ovat meille täällä itsestäänselvyys. Sen soisi ihmisten etelässäkin ymmärtävän.